USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a Mgr. Michala Bobka v právní věci žalobců: a) **A. D.**, , a **b) A. D.**, oba zastoupeni Mgr. Anetou Bendovou, advokátkou se sídlem Hradec Králové, U Soudu 388, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 10. 2021, č. j. 32 Az 15/2020 - 77,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

[1] Rozhodnutím ze dne 27. 9. 2019, č. j. OAM-434/ZA-ZA11-ZA21-2019, nebyla žalobcům udělena mezinárodní ochrana podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“). Toto rozhodnutí bylo rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 21. 8. 2020, č. j. 31 Az 21/2019 – 38, zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Žalovaný vydal dne 10. 12. 2020 rozhodnutí č. j. OAM-1434/ZA-ZA11-ZA21-R2-2019, kterým žalobcům opětovně neudělil azyl podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu. Žalobu proti tomuto rozhodnutí zamítl Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 21. 10. 2021, č. j. 32 Az 15/2020 - 77.

[2] Krajský soud vycházel z následujícího skutkového stavu. Dne 7. 5. 2019 podala žalobkyně a) za sebe a svého syna [žalobce b)] v pořadí třetí žádost o udělení mezinárodní ochrany [předchozí dvě řízení byla zastavena podle § 25 písm. j) zákona o azylu]. O mezinárodní ochranu žalobkyně žádala také v Německu, a to v roce 2016, 2017 a 2018; uvedené platí i pro syna. V rámci pohovoru žalobkyně a) uvedla, že žalobce b) trpí psychickými problémy, které započaly, když se jej snažili v zemi původu v září 2016 unést. Tyto problémy vyvrcholily v Německu, kde se žalobce b) pokusil o sebevraždu; následně byl měsíc a půl hospitalizován. V případě návratu se žalobkyně a) obává o žalobce b) kvůli jeho suicidálním pokusům, neboť jeho psychické obtíže pramení z pobytu v Arménii.

Uvedla, že v běžném životě je soběstačný, ve škole se dorozumívá rusky nebo anglicky. V ČR žádného lékaře nenavštěvuje, užívá léky z Německa, bez kterých neusne; léčba v Arménii by nebyla možná, nebo alespoň ne na takové úrovni. Po zrušení rozhodnutí rozsudkem krajského soudu ze dne 21. 8. 2020 byl správní spis doplněn o protokoly z předchozích dvou žádostí žalobkyně o mezinárodní ochranu. V rámci prvního pohovoru žalobkyně uvedla, že dne 21. 9. 2016 došlo k pokusu o únos žalobce b). V zemi původu byla i ona sama napadena; ani jeden z těchto incidentů neohlásila na policii. V rámci seznámení s podklady před vydáním rozhodnutí doplnila, že ozbrojený konflikt v Náhorním Karabachu se jí přímo dotýká; jelikož syn nepobývá v zemi původu, je dezertérem a může být odsouzen.

[3] Krajský soud dospěl k závěru, že žalobci nebyli v zemi původu pronásledováni ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. Důvody svého odchodu z vlasti s těmito okolnostmi nespojovali; i sama žalobkyně a) uvedla, že nebyla jakkoli politicky aktivní, totéž platí i o žalobci b). Namítali-li žalobci, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, pokud jde o jejich namítané obavy z pronásledování [§ 12 písm. b) zákona o azylu], krajský soud upozornil, že ohledně pokusu o únos žalobce b) a napadení jeho osoby, neposkytla žalobkyně a) žádné konkrétní informace, z nichž by bylo možné seznat naplnění podmínek azylově relevantního pronásledování. Jednalo se o ojedinělé jednání neznámých osob a žalobkyně a) nevyužila žádnou z forem vnitrostátní ochrany v zemi původu. Za takové situace nemohla s úspěchem tvrdit, že by jí policie žádnou ochranu neposkytla či odmítla poskytnout. Správní spis dále obsahoval zprávu OAMP *Arménie: Policie, zákonná ustanovení, ochranné mechanismy, korupce, reformy* ze dne 8. 7. 2019, ze které vyplývá, na jaké kompetentní orgány je možné se v takových případech obrátit. Krajský soud aproboval i závěry žalovaného, pokud jde o možnost vnitřního přesídlení žalobců; z výpovědi žalobkyně a) vyplynulo, že se z Jerevanu přestěhovala do města Sevan, kde žádné potíže neměla.

[4] Krajský soud dále nesouhlasil s tvrzením žalobkyně, že psychické potíže syna byly hlavním důvodem jejích předchozích dvou žádosti o mezinárodní ochranu. Poukázal na to, že v první žádosti žalobkyně a), jako důvod pro udělení mezinárodní ochrany, uvedla: „*Pronásledování ze strany soukromých osob, spojené s finančními problémy (dluhy) tehdejšího partnera a obavu o bezpečí syna*“; ve druhé žádosti žádala o mezinárodní ochranu, „*než se vyřeší uzavření jejího sňatku v Německu*“. Ani v jedné z předchozích žádostí neuvedla jako důvod psychické problémy žalobce b). Nelze tak žalovanému vytýkat, že se žalobkyní neprovedl další pohovor, neboť nevyvstala žádná pochybnost ohledně dostatečnosti skutkových zjištění. Argumentaci žalobkyně a) označil krajský soud za účelovou, neboť od podání třetí žádosti (7. 5. 2019) do soudního jednání (14. 10. 2021) nebyl žalobce b) na území ČR v péči psychiatrů, neužívá pravidelně žádné léky, pouze léky na spaní. Tvrzené psychické problémy žalobce b) tak dle krajského soudu nejsou závažné; rovněž skutečnost, že žalobce b) byl zařazen do pravidelného pracovního procesu, nesvědčí o tvrzené závažnosti jeho špatného zdravotního stavu. Pokud jde o námitku možného povolání žalobce b) do armády, ta byla uplatněna poprvé až při ústním jednání soudu, nikoli v žalobě, a proto se jí krajský soud více nezabýval. Krajský soud dále konstatoval, že se žalovaný dostatečně zabýval individuální situací žalobců ve vztahu k (ne)naplnění podmínek pro udělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu). Lékařská péče je

v Arménii dle obsahu správního spisu dostupná, a ačkoliv žalobkyně tvrdila opak, nemá žádnou individuální osobní zkušenost s tím, že by v zemi původu byla žalobci b) náležitá péče odepřena. Nebyl tak naplněn azylový důvod dle § 14 zákona o azylu.

[5] Závěrem se krajský soud zabýval doplňkovou ochranou podle § 14a zákona o azylu a ve shodě se žalovaným neshledal existenci důvodů, pro které by žalobcům mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma; v zemi původu neměli žádné potíže se státními orgány, bez potíží ji opustili. K pokusu o únos uvedl, že toto jednání nedosáhlo intenzity mučení ani nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Rovněž žalobce b) má v zemi původu možnost své psychické onemocnění léčit aniž by byl vystaven vážné újmě dosahující intenzity mučení. V případě návratu do vlasti žalobcům nehrozí ohrožení života ani lidské důstojnosti. Arménie se v současné době nenachází v mezinárodním ani vnitřním ozbrojeném konfliktu, žalobci navíc žili v Jerevanu, který je od problematické oblasti Náhorního Karabachu vzdálený. Vycestování žalobců konečně není v rozporu s mezinárodními závazky ČR ani v rozporu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.

[6] Proti rozsudku krajského soudu podali žalobci (dále jen „stěžovatelé“) kasační stížnost, kterou opřeli o důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.).

[7] Stěžovatelé namítají, že se krajský soud nevypořádal se skutkovými zjištěními plynoucími z pohovoru a z výslechu stěžovatelky a) v rámci soudního jednání. Krajský soud náležitě nevyhodnotil a neposoudil objektivitu tvrzení ohledně únosu stěžovatele b); pouze konstatoval, že se jednalo o ojedinělý případ a stěžovatelka a) v této souvislosti neuvedla žádné podrobnosti. Krajský soud též jen převzal obecná konstatování ze zprávy o stavu v zemi původu ze dne 24. 11. 2020, aniž by se zabýval faktickou aplikací zde uvedených záruk. K tomu stěžovatelé odkázali na závěry vyslovené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2010, č. j. 6 Azs 74/2009 – 51.

[8] Stěžovatelé dále krajskému soudu vytýkají, že zpochybnil vážnost psychických potíží stěžovatele b), a upozornili na fakt, že každá změna v jeho životě může mít negativní dopad na jeho zdraví. V této souvislosti namítají, že se stěžovatel b) nadále izoluje od ostatních lidí a trpí nespavostí. Dále namítají nedostatečná skutková zjištění, pokud jde o dostupnost zdravotní péče v Arménii. Ta se opírají o *„informace BDA, prostřednictvím MedCOI*“; jedná se ovšem o neformální a nedostatečně podložené informace. Stěžovatel b) má přetrvávající obtíže, které odpovídají posttraumatické poruše, na něž užívá antipsychotika, což ale žalovaný ani krajský soud náležitě nevyhodnotili, ačkoliv jim byly předloženy lékařské zprávy. Návrat do vlasti, v níž je situace nestabilní, může být pro stěžovatele b) fakticky nemožný, neboť mu hrozí vážné ohrožení zdraví v důsledku stresových situací a nuceného kontaktu s množstvím lidí.

[9] K hodnocení doplňkové ochrany stěžovatelé namítají, že žalovaný i krajský soud kromě skutečností již uvedených nezohlednili fakt, že stěžovatel b) by byl v případě návratu do vlasti nucen nastoupit vojenskou službu s možností účasti v reálném vojenském konfliktu, což je neslučitelné s jeho nepříznivým psychickým stavem. V případě

stěžovatelky pak byly naplněny důvody pro udělení azylu podle § 14, eventuálně podle § 14 a zákona o azylu.

[10] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že rozsudek krajského soudu dostatečně reflektuje konkrétní okolnosti případu, včetně situace v zemi původu stěžovatelů. Trvá na tom, že žádost stěžovatelů nenaplňuje žádný azylový důvod a kasační stížnosti neposkytuje dostatečnou argumentaci, zpochybňující závěry žalovaného a krajského soudu. Námitka týkající se možného povolání stěžovatele b) do armády byla uplatněna opožděně. Žalovaný tak navrhuje, ab byla kasační stížnost odmítnuta pro nepřijatelnost podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

[11] Dříve, než mohl Nejvyšší správní soud přistoupit k posouzení důvodnosti kasačních námitek, musel se zabývat otázkou přijatelnosti kasační stížnosti.

[12] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. platí, že *jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*

[13] Podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je – kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce – pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech* [...] *je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů*.“

[14] V projednávané věci nenalezl Nejvyšší správní soud žádnou právní otázku, k níž by považoval za nutné vyjádřit se v rámci sjednocování judikatury. Stěžovateli tvrzená pochybení krajského soudu by sice obecně mohla být důvodem přijatelnosti kasační stížnosti, tento důvod je však vyhrazen jen pro zjevné excesy a natolik hrubá pochybení v postupu či v rozhodnutí krajského soudu, že jejich existence mohla mít alespoň potenciálně vliv na rozhodnutí ve věci samé (viz například rozsudek tohoto soudu ze dne 29. 3. 2007, č. j. 2 Azs 137/2006 - 67). K takovým pochybením v projednávané věci evidentně nedošlo.

[15] Pokud jde o kasační námitky, argumentace stěžovatelů je převážně jen parafrází námitek žalobních, s nimiž se již krajský soud v napadeném rozsudku vypořádal.

[16] Zpochybnili-li stěžovatelé podkladovou zprávu *Informace OAMP, Arménie, Ázerbájdžán: Náhorní Karabach: přehled situace* ze dne 24. 11. 2020, neuvedli žádné konkrétní důvody, v čem je tato zpráva chybná a jde tak pouze o spekulativní námitku. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře opakovaně uvedl, že podklady, ze kterých správní orgán při posuzování mezinárodní ochrany vychází, musí být dostatečně důvěryhodné, objektivní, přesné (adresné) ve vztahu k žadatelem uváděnému azylovému příběhu a

zejména aktuální (srov. například rozsudky ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS, či ze dne 31. 5. 2017, č. j. 5 Azs 62/2016 - 87). V posuzovaném případě žalovaný těmto judikaturním požadavkům dostál, neboť opatřil dostatek podkladů pro zjištění komplexních a dostatečně adresných informací o aktuální informaci v Arménii a stěžovatelé neuvedli žádné konkrétní důkazy, na jejichž základě by důvěryhodnost těchto informací relevantně zpochybnili, či dokonce vyvrátili. Ani tato námitka, týkající se použitelnosti podkladových informací, není důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[17] Krajský soud rovněž v odst. [52] podrobně posoudil zdravotní stav stěžovatele b) a dostupnost lékařské péče v Arménii, a dospěl k závěru, že stěžovatel b) v současné době nevyžaduje žádnou specializovanou a pravidelnou psychiatrickou péči; v ČR ostatně ani žádnou lékařskou péči tohoto druhu nevyužívá. Žalovaný přitom zjistil, že psychiatrická péče je v Arménii obecně dostupná, což stěžovatelé v kasační stížnosti nezpochybnili. I zde zůstali v rovině obecných tvrzení, ze kterých nelze dovozovat existenci závažných důvodů ve smyslu rozsudku velkého senátu ESLP ze dne 13. 12. 2016 ve věci *Paposhvili proti Belgii* (stížnost č. 41738/10), respektive porušení čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech (obdobně srov. například rozsudek tohoto soudu ze dne 2. 7. 2020, č. j. 10 Azs 437/2019-83 nebo usnesení ze dne 2. 11. 2022, č. j. 7 Azs 228/2022 - 24). Krajský soud při posuzování této otázky následoval judikaturu Nejvyššího správního soudu, a to rozsudky ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 – 68 a ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, dle kterých je výběr země k poskytnutí lékařské péče irelevantním azylovým důvodem. V souvislosti s touto námitkou stěžovatelé opětovně zpochybnili *Informace BDA, získané prostřednictvím MedCOI – Přehled informací o zemi, dostupnost zdravotní péče: Arménie* ze dne 10. 4. 2018, aniž by ovšem tyto informace hodnověrně vyvrátili. Opětovně se tak jedná o spekulativní a ničím nepodloženou námitku, která není důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[18] Konečně námitka, že stěžovateli b) hrozí při návratu do Arménie nástup do vojenské služby, který je neslučitelný s jeho psychickým stavem, byla krajským soudem vyhodnocena jako opožděně uplatněná, proto se jí věcně nezabýval. Stěžovatelé v kasační stížnosti s tímto závěrem krajského soudu nikterak nepolemizují, pouze opakují a rozvádějí svou argumentaci uplatněnou v řízení před krajským soudem; taková argumentace je nepřípustná (§ 104 odst. 4 s. ř. s.), neboť se opírá o jiné důvody, než jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.

[19] Lze tedy uzavřít, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura poskytuje dostatečnou odpověď na námitky obsažené v kasační stížnosti; krajský soud se přitom v napadeném rozsudku od této judikatury neodchýlil a nedopustil se ani procesního pochybení, které by mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele. Nejvyšší správní soud konstatuje, že podaná kasační stížnost svým významem nepřesahuje podstatně vlastní zájmy stěžovatelů, a proto ji podle výše citovaného ustanovení § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost odmítl.

[20] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1, větou první s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, část III. 4; č. 4170/2021 Sb. NSS).

Stěžovatelé v řízení úspěch neměli, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný sice měl ve věci plný úspěch, nevznikly mu však žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nemá žádný z účastníků.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 30. listopadu 2022

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu